

ANALYSE ADVIEZEN PARTOSLEDEN VOOR OMGAAN MET CORONA CRISIS

Hier volgt een samenvatting van de suggesties en adviezen van Partos leden (een zestigtal) om bij te kunnen dragen aan de bestrijding van de Corona crisis en de leniging van noden van kwetsbaarste groepen in lage inkomenslanden, én tegelijkertijd zelf het hoofd boven water te houden.

Bemoedigend is dat diverse foundations en donoren proactief communiceren dat zij zich flexibel gaan opstellen in gemaakte afspraken zoals afwijken van huidige programma's, geormerkt geld inzetten voor ongeormerkt, institutioneel financieren e.d. , bv. [St. DOEN](#) , [Ford Foundation](#), [Norad](#). Ook publiceren donoren heldere richtlijnen op hun websites, zoals bv. [USAID](#). Veel creativiteit, solidariteit komt los en onderstreping belang van ontwikkelingssamenwerking.

1. Snel kunnen reageren tbv corona bestrijding en lenigen grootste noden van kwetsbaarste groepen in lage inkomenslanden. Programmatische flexibiliteit.

CSOs willen snel reageren op de crisis die zich razendsnel ontwikkelt in lage inkomenslanden waar de gezondheidszorg en epidemic preparedness zwak is en economische buffers van overheden en (arme) bevolking minimaal. Corona is een crisis op een crisis, re. sprinkhanenplaag Oost Afrika, instabiliteit West Afrika. Wereldwijd sluiten grenzen, markten en valt veel handel stil. Fabrieken en productie sites sluiten (bv. textiel, bloemen). Er zijn specifiek grote zorgen dat zeer kwetsbare mensen in vluchtelingenkampen en bijvoorbeeld kinderen in crisisgebieden vergeten worden, Rohingya, Venezuela, Syrie (Idlib!), Griekse eilanden, Grieks/Turkse grens. Ook zorgen over misbruik van de crisis, re. illegale houtkap, mijnbouw, vernietiging livelihoods van communities.

CSOs willen grootste noden kwetsbaarste groepen kunnen lenigen, hen bijstaan en vertegenwoordigen. Nu én tegelijk ook post-corona.

Daartoe vragen CSOs om maximale flexibiliteit nu. Programmatisch, financieel en administratief. In de eerste plaats aan de NLse MinBuZa en ook aan andere donoren.

Acties en hulp:

Meerdere **Nederlandse CSOs** vragen nu bij hun lokale partners uit wat prioriteiten moeten zijn. De uitvraag betreft het welzijn van staf, hoe werk (creatief) gecontinueerd kan worden en hoe programma's voor paraatheid en respons op Coronacrisis (her)ontworpen moeten worden. Veel (grotere) CSOs nemen zelf het contact met andere donoren op om aanpassing te bespreken.

Partos zal:

- kortsluiten met de koepels in UK (BOND), Ireland, Duitsland, Denemarken en met Concord¹.
- best practices programma aanpassing en prioriteiten delen

Partos is in contact met **MinBuZa**² en vraagt het Ministerie: maak een groots gebaar en schakel over naar trust-based funding; laat lokale CSOs prioriteiten bepalen, dit past in #shiftpower en lokaal ownership, geef vertrouwen aan hen, aan NLse partners en:

- geef prioriteit aan de meest kwetsbare groepen en integreer [gender perspectief in Covid-19 response](#) vanaf eerste moment;
- sta andere aanwending van huidige middelen toe;
- versimpel administratieve processen en harmoniseer due diligence zodat fondsen zsm. kunnen worden doorgezet naar lokale partners;
- sta (tijdelijke) omzetting van projectsteun naar institutionele steun toe, mn. voor lokale CSOs;
- versnel betalingen;

¹ [Concord letter](#) Covid-19 implications to DG DEVCO.

² *Ter informatie over MinBuZa: [Beleidsnota Covid-19](#) over internationale en Europese maatregelen; diverse interne werkgroepen geïnstalleerd; voor spoedvragen bel met MinBuZa [Bijzondere Bijstand Buitenland](#).*

- moedig ongeplande innovaties en nieuwe manieren van werken aan (digitalisering, satelliet gebruik, citizen science, distance monitoring etc. etc.)– zijn gevolg van de extraordinaire omstandigheden – velen zullen bekijken;
- vraag niet om gedetailleerde herprogramming en accepteer rapportage daarover achteraf;
- deel zo spoedig als mogelijk algemene communicatie over aanpak flexibiliteit³ (gaarne ook naar contracthouders anders dan met DSO, bv. DMM);
- roep ook andere donoren op tot trust based funding, groots gebaar en coördinatie; kan health/emergency response aan global south gestroomlijnd en gecentraliseerd met bv. grote rol EU?
- ambassades bespreek met overheden hoe CSOs (inclusief lokale vertegenwoordigingen) overheden kunnen steunen en of (reis-)restricties voor cruciale CSO staf beperkt kan worden (bv. staf betrokken in hygiene campagnes)
- Overheid, verwacht van NLs bedrijfsleven dat ook werkers gesteund worden onderin hun waardeketens in de textiel fabrieken, de bloemenkassen, etc. in de Global South.

Partos neemt contact op met **CBF** met verzoek: ga flexibel om met beoordeling goede doelen organisaties, bv. met bestedings- en kostenratios en communiceer daar nu al over.

Een specifieke aantekening over humanitaire hulp. Specifieke noden en specifieke interventies nodig. Humanitaire organisaties vrezen de ineenstorting van lokale markten voor basisbehoeften. En de stringente reisrestricties van internationale humanitaire staf. Alle druk zal komen op lokale staf. Zij in de lead, als gunstig bijeffect #shiftpower.

De medische organisaties benadrukken topprioriteit bij preventie, voorlichting en medische zorg en de beschikking over medische en beschermingsmiddelen.

Extra budget zal nodig zijn voor noodoplossingen. Voor basisbehoeften flexibiliteit naar meer cash transfers (dan goederen transfers). **Partos** stemt hier af met DRA en SHO. **MinBuZa/DSH** heeft al aangegeven flexibel te zullen zijn.

2. Toegang tot voldoende additionele fondsen voor bestrijden Corona crisis en niet wegzuigen bij de ondersteuning van de reguliere gezondheidszorg

CSOs vrezen onvoldoende fondsen voor bestrijding Corona-crisis en onvoldoende toegang omdat deze alleen naar grote partijen gaan. Deze enorme crisis vraagt om additionele en snelle middelen. CSOs signaleren risico dat fondsen weggezogen worden bij reguliere gezondheidszorg in lage inkomenslanden die dan vervolgens instort (dé les van HIV/AIDS, ebola bestrijding etc).

Acties en hulp:

Partos, leden en MinBuZa samenwerken om hearts en minds van mensen (en politici) te openen voor solidariteit en fondswerving voor Coronabestrijding in Afrika.

Partos vraagt aan **MinBuZa**, help door:

- maximaal flexibel gebruik van huidige fondsen toe te staan voor bestrijding (effecten van) Corona crisis in Global South;
- overweeg apart Corona noodfonds Afrika en geef daaruit aanvullende steun voor zeer kwetsbare groepen en specifieke hulp aan hen zoals community response funds, community awareness, community case management, child protection, distance education;
- een pleidooi voor toegang van kleinere organisaties tot beschikbare Corona bestrijdings fondsen. Deze CSOs hebben vaak rechtstreeks contact met zeer kwetsbare groepen.

³ MinBuZa ontwikkelt kader voor CSOs wat kan, wat niet kan, wat voorwaarden zijn.

3. Business continuïteit van CSOs

CSOs vrezen hun **business continuïteit** en die van hun partnerschappen. Inkomsten die hard terugvallen, ontslaggolven in de sector en het verloren gaan van (goed opgeleide) projectstaf die nu en post-corona zo hard nodig is.

Inkomstenbronnen vallen weg als fondswervingsacties die afgelast zijn, kringloopwinkels die gesloten zijn, bedrijvenplatforms die stilvallen. Salarissen zijn grote kostenpost. Unrestricted middelen voor crisismangement en noodacties zijn zeer schaars. Lokale CSOs hebben geen reserves. NLse CSOs iets meer maar niet veel, 2018 was verliesjaar. CSOs vrezen scenarios waarbij honderden stafleden in lage inkomenslanden een aantal maanden thuis zitten, online werken moeizaam is en/of hun werk niet online uitgevoerd kan worden. Op korte termijn is staf overbezet met alle aanpassingen, in een aantal maanden zouden delen van medewerkers werkeloos kunnen worden door verplichting tot thuiswerken of complete lock down.

Acties en hulp:

Meerdere **Nederlandse CSOs** maken nu business continuïteitsplannen. **Partos** zal best practices en goede ideeën voor samenwerking blijven verzamelen.

Leden verzoeken **Partos** in kaart te brengen van welke ondersteuningsmaatregelen CSOs gebruik zouden kunnen maken. Partos iom Goede Doelen NL onderzoekt mbv juristen aan welke vereisten CSOs zouden moeten voldoen om in aanmerking te komen voor [NOW](#) (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid). Momenteel is er nog geen antwoord, eind maart hopelijk wel. Voorlopig Partos advies is om bij acute problemen een beroep te doen, vanwege werkgeverschap. Sommige leden vragen specifieke aandacht voor B3 status (= eigen risicodrager werkloosheid). Zie voor enige informatie [OWL Juridisch Advies](#).

Partos vraagt aan **MinBuZa** help CSOs de acute schokken op te vangen door:

- accepteer dat huidige uitvoering ontregeld is, events niet doorgaan of omgezet moeten worden naar online; voor de aflopende partnerschappen (D&D) waren veel events nu gepland om resultaten te presenteren, deze moeten allemaal omgebouwd worden;
- sta andere aanwending van middelen toe (bv. reisbudgetten inzetten voor versnelde digitalisering);
- sta toe dat onverwachte redelijke kosten in lopende projecten gemaakt kunnen worden zoals doorbetaling van staf, relocatie van staf, kosten tgv. annulering van events, vluchten e.d.
- maak hard bij de NLse regering dat de NOW regeling ook openstaat voor CSOs, niet alleen voor bedrijven; in de UK vallen charities onder het Britse equivalent voor NOW;
- sta toe dat huidige 2020 fondsen tot uiterste einde 2020 gebruikt kunnen worden⁴ zonder dat afrondingsverplichtingen zich uitstrekken over 2021;
- versoepel verplichting matching fondsen;
- verlicht (tijdelijk) (administratieve) verplichtingen, verlicht bv. de evaluatie eisen in 2020, verleng de rapportage deadlines over 2019 (re. accountants schorten werk ook op);
- sta (tijdelijk) toe dat medewerkers in deze periode niet 100% declarabele uren hebben kunnen maken tgv. het niet kunnen uitvoeren of uitstellen van projectactiviteiten en tgv. zorgtaken.

En, **MinBuZa** help bij business continuïteit van CSOs en hun partnerschappen voor post-corona door:

- voortzetting van het proces en handhaving deadlines Strengthening Civil Society/ Power of Voices zoveel mogelijk zoals gepland. En door bescherming van huidige Dialogue & Dissent.
- te accepteren dat de programmering en verdere invulling van partnerschappen voor bv. POV zoals was gepland in 2020, procesmatig en ook inhoudelijk, aangepast zullen moeten worden aan de (gevolgen van) de Corona-crisis. Procesmatig anders, omdat het verder uitbouwen van de partnerschappen hoofdzakelijk, zo niet uitsluitend, online zal moeten gebeuren.

⁴ Sommige leden pleiten voor budgetneutrale verlenging tot in 2021, andere raden dit met klem af omdat er geen financiële middelen voor salarissen tegenover zullen staan. Het advies is te vragen om maximale flexibiiteit in 2020 en niet om budgetneutrale verlengingen tot in 2021.

4. Bescherming civic space, burgers, mensenrechten

CSOs signaleren dat autoritaire regimes buiten het zicht van de wereld, versneld noodwetgeving invoeren en onnodig civic space reduceren en mensenrechten schenden. Re. omgang met klokkenluiders-artsen in China. Parallel Hongarije. Signaleren onvolledige, tegenstrijdige zelfs ondermijnende overheidsinformatie voorziening over Corona, re. Brazilië, Myanmar, Zimbabwe. Toenemende pandemie aan belemmeringen van persvrijheid. Ook grote vrees dat duurzaamheidsagenda, bescherming natuur, milieu en livelihoods worden opgeschort.

Acties en hulp:

Partos:

- Schakelt Civic Space Platform in voor de verzameling van informatie van zijn leden over schendingen en mobiliseert MinBuZa en ambassades.

Partos vraagt aan **MinBuZa:**

- kunnen ambassades schendingen signaleren;
- bescherm om deze redenen ook programma's als Dialogue & Dissent nu, en Power of Voices straks. Beide programma's en de actoren daarin spelen grote rol in het overheden accountable houden;
- draag actief uit in (ontwikkelings)landen en internationale fora dat media en communicatie vitale sectoren zijn tijdens de Corona crisis en journalisten hun werk moeten kunnen doen.

5. Consulaire hulp bij repatriëring tailor made in faciliteren en crisiscommunicatie

Een enkel Partos lid vraagt om consulaire hulp bij repatriëring van staf en gezinsleden, of voor Nederlanders in dienst bij lokale organisaties, adoptie ouders die vastzitten door gesloten grenzen of adoptiekinderen niet kunnen ophalen. Deze meest kleinere organisaties hebben/krijgen geen directe toegang tot MinBuZa en ambassades. Staan de NLse ambassades en consulaten open voor hulp aan alle Nederlanders? Vragen om toegankelijk en duidelijk Nederlands overheidsbeleid, via website of mailinglists. Gezien beperkte omvang en acute nood, lijkt tailor made aanpak het beste.

Acties en hulp:

Partos adviseert zijn leden voor acute hulpvragen contact te zoeken met [MinBuZa Bijzondere Bijstand Buitenland](#); telefoonnummer +31 247 247 247.

6. Tot slot en overige voorstellen van leden voor generieke activiteiten

In bovenstaande zijn meerdere acties benoemd. De meest urgente voert Partos reeds of direct uit. Komende week volgt een uitgewerkt actieplan – dat voortdurend vernieuwd zal worden. Suggesties blijven meer dan welkom!

Bij de leden van Partos is grote bereidwilligheid om te delen en aan gezamenlijke acties bij te dragen en daarin ook samen op te trekken met MinBuZa. Eerste voorstellen zijn:

- Meerdere leden bereid om interne info en data Corona crisis te delen.
- Gezamenlijke bewustwordingscampagne in NL.
- Save deelt programma framework voor aanpassing corona.
- Save verwijst naar [KAYA online learning platform](#) van de Humanitarian Leadership Academy, gratis en actueel leren over corona (bestrijding).
- DCDD met makkelijk toegankelijke materialen voor disabled people and their workers
- Via DfC, Child Helpline International <https://www.childhelplineinternational.org/child-helplines/tools/coronavirus/>
- FWF verzamelt wat er gebeurt in de textielsector <https://www.fairwear.org/stories/covid-19-garment-industry-stories>

- Via IRC, WaterAid overview of what Water and Sanitation organisations can do in the corona response <https://washmatters.wateraid.org/blog/how-to-ensure-everyone-can-wash-hands-to-protect-lives-from-covid19>
- Via IRC, Sanitation and Water for All: overview of resources on linkages between COVID-19 and Water, Sanitation and Hygiene <https://sanitationandwaterforall.org/about/about-us/water-sanitation-hygiene/covid-19-and-wash>
- Via Mama Cash, the call for a feminist COVID-19 policy, <http://feministallianceforrights.org/blog/2020/03/20/action-call-for-a-feminist-covid-19-policy/>
- Via Mama Cash, compilation of resources gender analysis, <https://data2x.org/resource-center/gender-and-data-resources-related-to-covid-19/?fbclid=IwAR3hLCNJ5hSnvtKhJur5eSKy6Cz-9-UT56qoV2AA7pFZNH0iDht4aMML6k>
- CARE beveelt gender analysis from the start en reguliere GBV assessments aan. Deelt enige instrumenten.
- Mercy Corps wil reguliere Covid-19 impact analysis delen. Zij leveren goed overzicht van best practices (o.a. obv geleerde lessen eerdere bestrijdingen besmettelijke ziektes)
- Wilde Ganzen ontwikkelt [Change the Game Academy](#) (o.a. crisismanagement en -communicatie; digitale fondsenwerving; local fundraising, mobilising support) en stimuleert gebruik van de leeromgeving. Alle Nederlandse CSOs kunnen hun partnerorganisaties stimuleren om de gratis digitale cursussen te volgen.
- AMREF heeft [landingspagina met praktische informatie over Coronabestrijding in Afrika](#) en attendeert op [Leap](#) mobiele leerplatform voor zorgverleners in Kenya.
- AGRIPROFOCUS brengt in beeld met partners, netwerken, ambassades en landbouwraden wat gevolgen pandemie zijn voor voedselonzekerheid voor post-corona.